

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Virtute Ac Sacramento Pœnitentiæ Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio IX. Argumentum. Disseritur de virtute Orationis in satisfactione pœnis debitis pro peccatis, eaque pluribus exemplis comprobatur. Inter cæteras orationes magnæ efficacix sunt Psalmi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94661](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94661)

pœnarum, & ad valorem satisfactionis pro iisdem pœnis. Addam ego huic opinioni Eminentiſſ. Cardin. de Lauræa auctoritatem repertam in Brevi Apoftolico Alexandri Papæ VII. diei 29. Maii Anni 1658. registrato per Carolum Cartarium in libello *la Roſa d' oro pag. 157.* In eo enim Summus Pontifex concedit Annos 15. Indulgentiæ his, qui interfuerint ſolemni Miſſæ Sacrificio, in quo conſignanda erat Roſa Aurea à ſe benediſta Capitulo Senarum; ſi ſua peccata fuerint confeſſi; vel (notetur) ſi habuerint propoſitum illa conſtendi temporibus ab Eccleſia ſtatutis. Conſidero, quod ſolum propoſitum conſtendi non poteſt reſtituere peccatores in gratiam Dei. Et nihilominus hi per ſolum propoſitum conſtendi peccata ſua conſequuntur Indulgentiam, id eſt remiſſionem annorum 15. pœnarum. Ergo datur ſatisfactio etiam pro peccatis nondum dimiſſis.

DECISIO IX.

A R G U M E N T U M.

Diſſeritur de virtute Orationis in ſatisfaciendo pœnis debitis pro peccatis, eaque pluribus exemplis comprobatur. Inter cæteras orationes magnæ efficaciz ſunt Pſalmi Pœnitentiales, Graduales, Officium Defunctorum, Officium parvum B. MARIÆ Virginis, ejus Roſarium, & Corona; de quibus omnibus, & ſingulis eruditiones plurimæ, ac Indulgentiæ referuntur; nec non de recitantibus trinam Salutationem Angelicam ad pulſum Campanæ in Aurora, Meridie, ac Veſpere.

S U M M A R I U M.

- 1 Orationis efficacia ad ſatisfaciendum pro peccatis. Exemplum.
- 2 Pſalmi Pœnitentiales, & Graduales ſatisfactorii, ac Officium Defunctorum.
- 3 Pſalmorum Pœnitentium circa recitationem in Officio eruditiones plurimæ.
- 4 Gradualium Pſalmorum obſervationes.
- 5 Defunctorum Officii quis Auctor? Quando recitandum in Choro?
- 6 Defunctorum Officium, qui non recitat die 2. Novemb. peccat mortaliter.
- 7 Officii parvi B. M. Virginis quis Auctor?
- 8 Indulgentia in recitatione Pſalmorum Pœnitentium Defunctorum, ac B. M. V. poſſunt Defunctis applicari.
- 9 Roſarium Deiparæ ſatisfactorium.
- 10 Litaniaſ SS. Nominis IESU, ac Deiparæ recitantibus; nec non eorum nomina pronunciantium, Indulgentia.
- 11 Recitantibus Angelus Domini &c. ter ad pulſum Campanæ quanta Indulgentia ſit conſeſſa?
- 12 Coronam Deiparæ, ac Redemptoris recitantibus Indulgentia.

Reverteſ ſed etiam, ut Decif. IV. n. 7. notavimus, per orationem, & eleemoſynam; quorum appellatione veniunt tum omnia opera Miſericordiæ corporalis, ac ſpiritalis; tum quæcumque aliarum virtutum Theologalium, ac Moralium; ut expreſſè habetur in Concilio Tridentino ſeſſ. 14. de Sacram. Pœnit. Can. 13. ibi: *Ut jejuniis, orationibus, eleemoſynis, vel aliis etiam pietatis operibus.*

Et quod attinet ad orationem, plura reperiuntur exempla in Vitis Sanctorum de remiſſione pœnarum obſervata virtute orationis, quorum aliqua ſunt hic breviter referenda. Primum ſit illud, quod legitur in Vita Cardinalis de Aretio lib. 2. cap. 18. pag. 218. de quodam Nobili Veneto; qui dederat non paucos nummos aureos, vulgò *Cecchini* R. P. D. Joanni Paulo Montorfone Prapſito Clericorum Regularium Theatinorum, in Eccleſia Tolentinorum dicta Venetiis, ut Anniverſarium pro Defunctis celebrare faceret. At quia benefactori illi reſtriſta nimis viſa fuit pompa apparatus, Prapſitus antedictus ſcripſit in brevi chartula orationem pro Defunctis *Deus venia largitor, &c.* eamque poſuit in una parte ſtateræ, in alia verò parte iniecit omnes illos *Cecchinos*, qui minus reperti ſunt pondus habere, quam chartula prædicta.

2. In Vita S. Malachiæ Episcopii Hibernienſis narrat Joann. Petrus Maſſarius Soc. Jeſu pag. 12. Sororem defunctam prædicti Sancti apparuiſſe eidem, nigro amictu veſtitam; ex quo intellexit, eam in pœnis Purgatorii reperiſſi. Cœpit pro ipſa ſerventer orare, & paulò poſt liberatam à pœnis vidit eam aſcendere ad Cœlum. Idem narrat Episcopopus Oſmen. in libello. *Lume à Vivi. n. 89. pag. 102.* 3. Conſert, quod de anima Paſchaſii Diaconi Cardinalis ſcribit S. Greg. Papa *Dialog. lib. 4. cap. 40.* quam poſt mortem in viſibili forma S. Germanus Episcopopus Capuanus reperiſſe purgantem in Angulanis Thermis; nam ab eo interrogata, quid illic ageret? reſpondit: *Pro nulla alia cauſa in hoc pœnali loco deputatus ſum, niſi quia in parte Laurentii (Antipapæ) contra Symmachum (verum Pontificem) ſenſi.* Sed quaſo te, pro me Dominum deprecare atque in hoc cognosces, quod exauditus ſis, ſi huc rediens me non inveniſſis. *Qua de re vir Domini Germanus ſe in precibus ſtrinxit, & poſt paucos dies rediit, ſed jam dictum Paſchaſium in loco eodem minime invenit.* 4. Jacobus Pater S. Catharinæ Senenſis rationibus ejusdem filiz ſuæ meruit abſolvi ab omnibus pœnis Purgatorii in puncto ſui obitus, & felix ad Cœlum volare. Surius die 29. April. in Vita d. Sanctæ. 5. Gundefindum Episcopum Compoſtellarum in Officio Paſtorali ſatis deſidem, poſt mortem in pœnis Purgatorii languentem orationes matris ejus ad altare S. Jacobi Apoſtoli feliciter liberarunt. Joann. Vascus in *Chronic. Ann. 920.* Quod ſi orationes ſatisfaciunt pœnis aliorum, eo magis ſolvent illas orantis pro ſeipſo. 6. Guilielmus ille à Corvo, ſeu à Cornu (quem retuli in Decif. de Euchariftia Decif. 25. num. 6.) cujus anima Purgatorium patiebatur in proprio cubili, ex Odorico Rainald. in *Annalib. Ann. 1324. n. 54.* & ex Sybilla in *Speculo Peregrinar. Quæſt. Dec. ad prima cap. 4. q. 2.* interrogatus, *Qua ſuffragia mortuis melius opem ferant?* dixit, *Miſſæ, & Pſalmi Pœnitentiales.* Et paulò poſt requiſitus, *Quantum in Purgatorio hoſpiti ſui ſtare deberet?* Reſpondit, *altiffima voce clamans: rogate pro me Orationibus, Miſſis, & Pſalmis Pœnitentialibus uſque ad feſtum Paſchæ, & tunc liberabor.* Rectè igitur nominavit inter alias orationes Pſalmos Pœnitentiales, quibus addendi ſunt Pſalmi

Graduales, ac officium Defunctorum; his enim precibus potissimum solvitur pœna pro peccatis debita; & eis ab antiquo tempore utitur Ecclesia etiam in horis Canonicis.

Siquidem Psalmi Pœnitentiales, qui erant in usu S. Augustini, antiquitus dicebantur semper post Primam in Officio trium Lectionum cum Litanis, precibus, & orationibus sequentibus extra tempus Paschale. Bissus in *Hierurgia Litt. Ps. numer. 253*.
 3 Sub Innocentio autem Tertio statutum fuit, ut dicerentur tantum in Quadragesima omnibus diebus. Guyet de *Fest. propr. lib. 4. cap. 20. q. 1*. Nunc autem ex Bulla Sancti Pii Quinti, initio Breviarii posita, & ex Rubrica Missalis, dicuntur solummodo in Quadragesima feria VI. quando fit officium de Feria; quia feria sexta Adam peccando mortem intulit Mundo, & Christus moriendo mortem vicit. Gavantus *tom. 2. sect. 9. cap. 4. num. 7*. & recitantur post Matutinum, & Laudes diei, statim dicto *Benedicamus Domino*, nisi esset consuetudo inveterata eos recitandi expleto Completorio Feriæ V. antecedentis; quam posse servari declaravit S. Congreg. 2. Augusti 1603. teste Gavanto *ubi supra num. 6*. Sunt autem recitandi flexis genibus alternatim à Choro una cum Litanis dicta sexta feria Quadragesimæ sub præcepto; at extra Chorum ex devotione.

Psalmi Graduales (sic dicti, quia recitabantur ab ascendentibus per quindecim gradus in Templum Salomonis: Durand. in *Ration. Div. Off. lib. 5. cap. 2. n. 39*. Magrius in *Hierolex. Verb. Psalmus*, qui plura digna scitu refert,) licet olim frequentius dicerentur in Choro, nunc eadem Bulla Piana eorum recitatio restricta est ad ferias Quartas Quadragesimæ, non impeditas officio novem Lectionum; ante Matutinum diei, ac B. Mariæ Virginis, nisi esset usus illos recitandi feria Tertia post Completorium. Bissus d. *Litt. Ps. n. 252. §. 4*. Extra Chorum autem ex devotione pro libito dicuntur, & primis quinque Psalmis omittitur Gloria Patri, quia applicantur pro animabus Purgatorii cum unico *Requiem æternam*; ad significandum nos desiderare Defunctis unicam, & æternam Requiem. Gavant. d. *tom. 2. sect. 9. cap. 3. n. 6*.

Officium Defunctorum, cujus Auctorem alii faciunt Origenem, alii Amalarium Fortunatum, & alii Divum Ambrosium, ut notat idem Magrius *V. Officium Defunctorum*; Et Bissus in *Hierurgia eod. Verbo*, ubi allerit ex S. Antonino, Responsoria ejus fuisse composita à Mauritio Episcopo Parisiensi, qui obiit Anno 1196. Utus quidem hujus officii est antiquissimus; at quod ad ejus recitationem in Choro, nunc ex Rubrica Breviarii recitandum est semel in mense: prima die non impedita officio novem lectionum; quod si hæc dies non impedita sit tantum ultima mensis, in ea est recitandum; etsi prima dies sequentis Mensis sit, & ipsa libera, & in ea replicari debeat. Gavant. *tom. 2. sect. 9. cap. 2. num. 11*. Bissus *ubi supra §. 4*. At in Adventu, & in Quadragesima non est recitandum prima die Mensis non impedita, quia hisce temporibus recitatur singulis secundis feriis non impeditis; immò si omnes secundæ feriæ essent impeditæ officio novem lectionum; veniret autem prima dies Mensis non impedita, non est recitandum: Gavantus *ibid. num. 12*. & Bissus *§. 5*. nisi ex pietatis affectu. Quod si Vigilia Nativitatis Domini veniat in feria secunda, etsi Castaldus doceat, esse recitandum Officium Defun-

ctorum, negant Gavantus d. *loc. num. 14*. & Bissus cum aliis *§. 6*. quia officium illius Vigilia habet rationem duplicis. Locus hujus officii est quod ad Vesperas, statim dicto *Benedicamus Domino* in Vesperis antecedentis diei; & quod ad Nocturnum, & laudes, statim post laudes officii diei, nisi esset consuetudo illud recitandi statim post Completorium pro die sequenti, quam licitam esse tuentur Gavant. Guyet, Bauldry, & alii apud Bissum, *ubi ante §. 7*. subdens, quod aliquando dicitur cum Invitorio, & tribus nocturnis, nempe in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum; & in die depositionis Defuncti, at in die tertio, septimo, ac trigésimo, solum nocturnum unum absque Invitorio venit dicendum ex vi Rubricæ; prout etiam abs oratione Dominica sive ante, sive post ipsum ex Rituali Romano. Quod si ex aliqua justa causa laudes essent separandæ, seu omittendæ à nocturnis, post ultimum essent dicendæ preces cum oratione congrua prout in die omnium Defunctorum. Cumque officium Defunctorum recitatur pro uno tantum, in precibus ante orationem non est loquendum in plurali, sed in singulari numero, nempe: *A porta inferi, erue Domine animam ejus, Requiescat in Pace. Amen*. Post orationem verò semper *Requiescat in pace* dicendum venit, quia illud verbum Ecclesia extendit ad omnes fideles Defunctos. Ita ex Gavanto, Bissus d. *Verb. Offic. Defuncti. §. 13*. Supradicti Psalmi Pœnitentiales, Graduales, ac Officium Defunctorum non sunt recitandi extra Chorum de Præcepto, ut ex Bulla S. Pii Quinti, qui illos recitantibus ex devotione concedit dies quinquaginta Indulgentiæ, & pro recitatione Officii Defunctorum dies centum, excepta die secunda Novembris, in qua hoc est recitandum de Præcepto, una cum officio de octava Omnium Sanctorum, & qui illud omitteret, peccaret mortaliter. Castropal. *part. 2. tract. 7. disp. 2. punct. 2. num. 13*. Gobat *tract. 5. Theol. Exper. num. 614*.

His publicis orationibus, Psalmis, ac officiis ab Ecclesia, præter Horas Canonicas, approbatis, addendum est Officium parvum Beatissimæ Mariæ Virginis, quod compositum fuit non à S. Petro Damiano Cardinali, ut opinatur Eminentiss. Cardin. Baronius Anno 1056. *num. 4*. sed ab incognito Auctore ab hinc mille propè annis, nam à tanto tempore in Sacro Monasterio Cassinensi simul cum Divino officio recitabatur in Choro, ex præcepto Gregorii III. & Zachariæ Summorum Pontificum, ut demonstrat Bissus in *Verb. Officium parvum Beat. M. V. num. 36*. Et nunc de præcepto est recitandum in Choro, quotiescunque non fit de festo novem lectionum; nisi aliter esset in usu inveterato. Guyet de *prop. fest. lib. 4. cap. 19. quest. 4*. Bissus *ubi supra d. num. 36. §. 2. 3. & 4*. At extra Chorum nulli datur præceptum illud recitandi, exceptis Pensionariis; recitantibus autem ipsum ex devotione Sanctus Pius V. relaxat centum dies de injuncta ipsis Pœnitentia toties quoties, ut in Bulla Breviarii; & disserit Bissus *ibid. d. §. 6. & seqq.* explicans, quomodo jungatur in Choro horis Canonicis, & quomodo fiat mutatio in tribus diversis temporibus Adventus, Purificationis, & per Annum.

Igitur qui cupiunt satisfacere reatibus suarum culpæ in hac vita per Orationes, ultra alias plurimas vocales, ac mentales solliciti esse debent in recitandis Psalmis Pœnitentialibus, Gradualibus & Officiis

& Officiis tum Defunctorum, tum Sacratissimæ Deiparæ; attentis præcipuè Indulgentiis, quæ lucrantur toties quoties in eorum recitatione procedunt, ut dictum est. Tantò magis quia probabile est, easdem Indulgentias posse per recitantem cedi, offerri, ac renunciari animabus Purgatorii, juxta opinionem Gobati in *Quinario tract. 4. à num. 466. & seqq.* etsi detrectet Diana *part. 10. tract. 16. resol. 12.* Quæ in opere Coordinato est *tom. 4. tract. 5. resol. 37.* Legitur in vita Beatæ Elisabeth Ungaræ apud Hieronymum à Basilica Petri *Ephemerid. Sacris die 6. Maii num. 9.* ostensam fuisse visionem plurium Monialium, recitantium Officium parvum Beatæ Mariæ Virginis, à quarum labiis tot Margaritæ decidebant in Vasa, quot verba ejusdem officii proferebant. Magnus est valor margaritarum ad dissolvenda debita, & plurimi valet prædicti officii recitatio ad satisfaciendum pro pœnis. In approbationibus Animarum Purgatorii Matri Franciscæ à Sanctiss. Sacramento Carmelitæ Discalceatæ, de quibus in libello *Lume à vivi dall' esempio de morti*; legitur, ab iisdem frequentissimè expostulari suffragia Orationis, & testatur Scriptura Sacra 2. *Machab. 12. Sancta, & salubris est cogitatio pro Defunctis exorare, ut a peccatis solvantur.* Ergo etiam à vivis pro ipsis viventibus.

His jungere cogor, quanti expediat, ad satisfaciendum pro pœnis culparum recitare frequenter 9 Psalterium, seu Rosarium Deiparæ, à S. Dominico institutum, consistens in centum quinquaginta Salutationibus Angelicis, & quindecim Pater noster; vel saltem tertiam partem ejusdem Rosarii, siquidem Sixtus IV. *Constit. 18. Anno 1479. 9. Maii* concessit omnibus recitantibus eandem tertiam partem Rosarii annos quinque, & totidem quadragenas Indulgentiæ, toties quoties. Et Clemens VII. *Constit. 40. Anno 1534. 8. Maii*, iisdem, ut suprâ, recitantibus addit alios duos annos Indulgentiæ, præter supradictos. Quod si ipsi recitantes Rosarium sint adscripti Confraternitati ejusdem, longè plures Indulgentias toties quoties consequuntur ex *Constit. 46. Leonis X. ex Constit. 86. S. Pii V. & ex Constit. 21. Sixti V.* de quibus Constitutionibus disserit Lezana in *Summa tom. 2. cap. 15. à num. 51. & seqq.* & ante illum Navarrus *tom. 3. Opuscul. Miscell. 19. de Psalterio*; ac post illum Gobat in *Quinario tract. 4. cap. 15. nec non cap. 31. ubi n. 603.* refert aliam Bullam Sixti V. in qua conceditur Indulgentia viginti quinque dierum nominantibus reverenter nomen *JESU*, vel nomen *MARIE*; toties quoties, ac Plenaria postea Indulgentiæ in mortis articulo. Nec non Indulgentia tercentum dierum recitantibus Litánias Sanctiss. Nominis *JESU*; ac bis centum, Litánias Sanctissimæ Virginis, toties quoties; unde subdit idem Gobat *d. tract. 4. cap. 31. n. 603. in fin.* de prima Indulgentia Sixtina hæc verba: *Hujus Indulgentiæ vellem memorem esse meum Lectorem, singulariter dum ex more Virginem Matrem salutat ad pulsum consuetum; aut ejus Coronam recitat, vel pensum Canonicum persolvit, Missamque celebrat.* Cum enim tam crebro in hisce quaternis actionibus religiosis occurrant illa duo Sacratissima nomina; occurrit quoque tunc sapissimè occasio delendi tantas penas Purgatorii, quantæ expiarentur, si peragere-tur ardua Poenitentia dierum viginti quinque, Neque 11 lateat lectorem, pro recitantibus ter Ave Maria cum tribus illis Antiphonis *Angelus Domini &c.* *Dof. Clericari Tom. I. Lib. IV.*

Ecce Ancilla Domini &c. Et Verbum caro &c. ad tria signa Campanæ post Solis occasum, concessam esse Indulgentiam plenariam ab Adriano Sexto, & à Paulo Tertio. Lezana in *Summa tom. 3. Verb. Indulgentia quoad Regulares num. 20.* Fagnanus in *cap. Custos Ecclesiæ num. 4. de Officio Custodis tom. 2.* subdens, alias Indulgentias esse elargitas recitantibus eandem Angelicam Salutationem in crepusculo diei; ac cæteris magis piè, ac plenè Gobat *d. tract. 4. cap. 30. per totum*, ubi de hac re Theologorum attestations cumulat. Neque omittendæ Indulgentiæ in recitatione Coronæ Deiparæ, & Coronæ Domini Nostri *JESU CHRISTI*, consistentis primæ in 70. Ave Maria, cum septem Pater; secundæ in 33. Pater noster, & quinque Ave Maria; prout in libello, quem dispensant Patres Eremitæ Camaldulenses, vulgò *di Rua*, à quibus hæc devotio Coronæ originem habuit, & fomentum recipit. De Corona Deiparæ plura, eaque ultima exempla, ac eruditiones congerunt Mattheolus in *Sylva Histor. part. 1. libr. 4. tit. 7. P. Alexius Segala Capuccinus tom. 1. de Arte Mirabil. honorandi Virginem, ac Matrem Dei MARIAM cap. 16. & seqq.* & Comes Marcus Antonius Martinengus olim Canonicus Patavinus, deinde Episcopus Turcellan. in suo opere, *Tramontana alla servitù della Santissima Vergine cap. 53. & ult. typis edito Anno 1629.* Reverendissimo Capitulo, ac Canonicis Cathedralis Paduæ dedicato.

DECISIO X.

ARGUMENTUM.

Ostenditur, quanta sit vis Eleemosynæ in delendis pœnis debitis pro peccatis. Docetur, quid, & quotuplex sit Eleemosyna. Quando sit de præcepto in personis Laicis, & Ecclesiasticis. Disputatur celebris illa Quæstio, Utrum beneficiarii non expendentes fructus superfluos suorum beneficiorum in usus pios peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem; nec non eorum hæredes.

SUMMARIUM.

- 1 Quid, & Quotuplex sit Eleemosyna?
- 2 Eleemosyna quando sit de Præcepto in personis Laicis?
- 3 Divites non tenentur Eleemosynam facere de superfluis in communi necessitate pauperum nisi ex consilio; at in gravi, & in extrema de præcepto.
- 4 Eleemosyna divitiis proficua.
- 5 Ecclesiastici an teneantur ad Eleemosynam sub præcepto.
- 6 Beneficiorum fructus superflui dandi sunt pauperibus de præcepto. Rationes; Jura; Concilia.
- 7 Prædia quo pacto relicta Ecclesiis per fideles.
- 8 Bona Ecclesiastica sunt Patrimonium Jesu Christi.
- 9 Beneficiarii solam sui sustentationem habere possunt.
- 10 SS. Patrum auctoritas de superfluis beneficiorum non retinendis. Item Theologorum, ac Canonistarum, & Jurisperitorum num. 11.
- 12 Clerici olim vivebant omnes in Communi.
- 13 Beneficia, ac Prabende quando instituta.